Gode intensjoner – usikker nytteverdi

Tamyko Ysa, Joan Colom,
Adrià Albareda et al.

Governance of addictions

European public policies. 243 s, tab, ill. Oxford:
Oxford University Press, 2014. Pris GBP 30
ISBN 978-0-19-870330-3

Utgivelsen er en forskningsrapport som utgår fra forskningsmiljøer knyttet til folkehelseinstituttet i Catalonia og universitet i Barcelona fra programmet ALICE RAP (Addictions and Lifestyles in Contemporary Europe-Reframing Addictions Project). «Addictions» omfatter rusmidlene alkohol, nikotin og illegale stoffer, samt pengespill og internett-«gaming». Boken er tenkt som et startpunkt for man «redesigns the governance of addictions in Europe».

Det er ikke bare styringen/ledelsen/håndteringen av avhengighetene som omtales, målet er også å gi en oversikt over rusmiddelpolitikken i Europa.

Metoden som er brukt, er relativt enkel. Forskerne har samlet inn opplysninger om generelle samfunnsindikatorer fra dokumenter fra 27 EU land pluss Norge. De har sett på nivået på velferdsstaten, religion, levekår, bærekraftige styringssystemer og korrupsjon. I tillegg er det samlet inn opplysninger om nasjonale strategier, handlingsplaner, lovgivning/forskrifter/straffenivåer og nasjonale evalueringer på rusmiddelfeltet. Det er fokusert på opplysninger om stoffene alkohol, tobakk, heroin og cannabis. Opplysningene er så syntetisert på en måte som ikke er lett å få tak på, blant annet for å vise om det foreligger forskjellige «typologier» for rusmiddelpolitikk i Europa.

Forskerne mener at det foreligger fire slike typologier, hvilket er interessant. Åtte land ses på som ledende når det gjelder håndteringen av illegale stoffer: Belgia, Tsjekkia, Tyskland, Italia, Luxemburg, Nederland, Portugal og Spania. Disse landene berømmes for internasjonalt best vurdert politikk med hensyn til illegale stoffer, samt sin proaktive holdning overfor disse. Norge har havnet i en gruppe som blant annet er karakterisert av å ha fokus på legale stoffer, og som bruker kunnskapsbaserte regulatoriske tiltak for å redusere så vel tobakks- som alkoholforbruket.

Anmelderen kan vel si seg delvis enig i denne karakteristikken for Norges del, men overraskes av at land som Frankrike og Irland har havnet i samme gruppe. En del andre karakteristika som trekkes frem for vår gruppe, er også litt overraskende. For eksempel er det at det foregår en omfattende smugling av alkohol og tobakk inn i Norge fra Sverige og Danmark ikke noe de fleste av oss til daglig får inntrykk av.

Tanken bak boken er spennende, og man får inntrykk av at mange av analysene er interessante, men sitter også med en viss tvil om hvor korrekte de er. Jeg er usikker på hvor mange som vil ha nytte av boken.

Jørg Mørland

Professor emeritus, Folkehelseinstituttet

Litt overfladisk, men grei oppslagsbok for LIS-legen

Brahmajee K. Nallamothu,
Timir S. Baman, red.

Inpatient cardiovascular medicine

371 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell,
2014. Pris GBP 61
ISBN 978-0-470-61000-8

Dette er en håndbok i en serie kalt «Hospital medicine: Current concepts» fra forlaget Wiley-Blackwell. Den er i paperback-format og har 371 sider. Redaktørene har latt relativt profilerte forfattere slippe til i de enkelte kapitlene.

Boken er delt inn i fem deler. Generelle prinsipper inneholder blant annet anamnese og undersøkelsesteknikk. Del 2 omhandler iskemisk hjertesykdom, mens hjertesvikt og kardiomyopati er lagt til del 3. Synkope og arytmier er dekket i del 4, mens del 5 tar for seg resten av de store emnene, som valvulær hjertesykdom og hypertensjon.

Propedeutikken og EKG-kapitlene er bra med mange fine figurer og relevante EKG-eksempler. Ekkokapitlet er noe tynnere og med dårlige illustrasjoner, bortsett fra tre fargeplansjer. Flow-registring og M-mode er ikke kommentert noe videre. Nukleær kardiologi er sparsomt dekket, men det er en god fargeillustrasjon.

Kapitlet om hjerte-lunge-redning er brukbart, men det er ingen diskusjon vedrørende akutt avansert behandling med mekanisk reperfusjon, venstre ventrikelstøtte eller mekanisk brystkompressjon. ICD-indikasjoner er belyst i et eget kapittel om arytmier.

Iskemisk hjertesykdom er sparsomt belyst, og nyere sentrale studier som dokumenterer bruk av fysiologiske parametere, er lite vektlagt. Viktigheten av dokumentert iskemi i større deler av myokard er altså lite diskutert. Referansene i dette kapitlet er meget sparsomme. Akutt koronarsykdom er relativt greit beskrevet.

Boken er vesentlig i svart-hvitt med til dels dårlige illustrasjoner. Imidlertid inneholder den en liten del med åtte fargeplansjer som er mye bedre. Innholdet er lett tilgjengelig, men har altså begrensninger med hensyn til illustrasjoner.

Det er gode tabeller og nyttige bokser med såkalte «take home points». Stikkordsregisteret er bra. Referansene er gjengitt etter hvert enkelt kapittel og er for det meste noen få nøkkelreferanser.

Boken er et brukbart kompromiss som dekker det meste av den generelle kardiologien, bortsett fra medfødte hjertefeil. En del detaljer, som bruk av flow wire for måling av iskemi, mangler. Likeledes er det en del andre mangler, noe som er naturlig i en slik liten bok.

Utgivelsen kan anbefales som et lett tilgjengelig, lite oppslagsverk når tiden er knapp. Den har sin verdi, men er selvsagt begrenset av sitt lille volum. Boken er ment for både leger, kardiologiske sykepleiere og andre profesjoner som grenser opp mot kardiologi. Litt for stor til frakkelommen, men sikkert grei å ha på pulten for den ferske LIS-legen.

Alf Inge Larsen

Seksjonsoverlege, Hjerterintervensjon og pacemakere
Stavanger universitetssjukehus